

Stockholm 2020-02-14

Socialdepartementet

S2019/04594/SF

Remissvar ”Ett bättre premiepensionssystem” SOU 2019:44

Max Matthiessen är tillsammans med Willis Towers Watson Nordens ledande liv- och sakförsäkringsförmedlare. Vi har ca 440 medarbetare på ett 30-tal orter runt om i Sverige som hjälper över 150 000 kunder att teckna rätt pensions- och försäkringskydd.

Sammanfattning

- Max Matthiessen delar uppfattningen att premiepensionssystemet ska vara ett tryggt fondtorg med fonder av hög kvalitet. Vi anser dock att utredningens förslag om ett statligt upphandlat fondtorg med kraftigt begränsade valmöjligheter varken tjänar pensionsspararen eller kvaliteten på fondtorget.
- Max Matthiessen anser att de skärpta reglerna som har implementerats på fondtorget redan hanterar många av de utmaningar som utredningen adresserar. Dessa bör ges tid att verka och utvärderas innan man vidtar ytterligare drastiska åtgärder.
- Max Matthiessen delar utredningens uppfattning att premiepensionen inte lyckats skapa ett tillräckligt engagemang och intresse bland pensionssparare men vi ställer oss ytterst tveksamma till att den föreslagna valarkitekturen skulle kunna bidra till att adressera detta problem, snarare tvärtom.
- Max Matthiessen förespråkar istället en utökad satsning på att sprida information samt utbilda och vägleda pensionssparare till bättre informerade pensionsval genom modern teknik.

Premiepensionens fondtorg

Utredningen konkluderar att premiepensionssystemet har uppfyllt syftet att möjliggöra högre avkastning genom investeringar på kapitalmarknaden och att bidra till riskspridning inom den allmänna pensionen. Det är således inte utvecklingen på fondtorget, eller antalet fonder i sig,

som har skapat problemen som ligger till grund för utredningen. Snarare har problemen varit kopplade till en avsaknad av översyn bland de underliggande aktörerna. Oseriösa aktörer har kunnat dra nytta av bristande kunskap hos våra pensionssparare för egen vinnings skull.

Därför infördes strängare anslutningskrav för att få medverka på fondtorget den 1 november 2018. De nya villkoren kräver bland annat:

- minst 500 miljoner SEK i förvaltad kapital utanför premiepensionssystemet
- att en fondförvaltare ska ha undertecknat de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar
- minst tre års sammanhållen avkastningshistorik
- minst tre års sammanhållen verksamhetshistorik för fondbolaget.

Max Matthiessen anser att de skärpta reglerna bör få tid att verka och att man därefter ska utvärdera fondtorget på nytt innan man helt förkastar systemet och vidtar så drastiska åtgärder som föreslås i utredningen. Därtill anser vi att målet om valfrihet inom premiepensionssystemet är starkt hotat om man låter staten upphandla ett begränsat fondtorg – och där myndighetens kostnader för kontroll spelar en central roll för bredden i fondutbudet.

Föreslagen valarkitektur

I utredningen presenteras en ny valarkitektur som gör det svårare för spararna att göra aktiva val. För att nå det upphandlade fondtorget blir spararen tvungen att passera ett flertal hinder, eller spärrar som det också benämns. Om syftet är att öka engagemanget och att få fler att göra aktiva val, är det synnerligen en märklig väg att gå. Istället bör man fokusera på att fortsätta utbilda pensionsspararna och vägleda dem till informerade val genom modern teknik. Idag finns betydligt bättre förutsättningar för detta jämfört med när premiepensionen sjösattes för 20 år sedan.

En konsekvens av att det blir för omständligt för spararen att göra egna val kommer sannolikt leda till ett i praktiken förstatligande av det kapital som förs in i premiepensionssystemet då majoriteten av det nya kapitalet kommer placeras i AP7:an. Enligt utredaren förväntas förvalet AP7 att på sikt förvalta ca 75 procent av kapitalet (3 000 miljarder av 4 000 miljarder kronor).

Vi befarar att den föreslagna valarkitekturen på sikt kommer att underminera hela valfrihetssystemet, eftersom staten med tiden inte kommer att kunna rättfärdiga kostnaderna för att upprätthålla ett fondtorget som endast ytterst få sparare utnyttjar. Även om detta inte sker är bara det faktum att spararna får ett sämre utbud och åtkomst till fondtorget något vi ställer oss mycket kritiska till.

Bo Ågren

Vd och koncernchef